

ТДВ «Інститут обліку і фінансів» НААН
Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки»
ГО «Федерація аудиторів, бухгалтерів і фінансистів АПК України»
Науково-виробничий журнал відкритого доступу «Облік і фінанси»

ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНИЙ БАЗИС УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ В СИСТЕМІ СУЧАСНИХ РИЗИКІВ ТА ЗАГРОЗ

**Збірник тез учасників науково-педагогічного
підвищення кваліфікації
(01 жовтня – 12 листопада 2024 р., м. Київ)**

Київ
ТОВ «ВІПО»
2024

УДК 657
О 16

Редакційна колегія:
Василішин С.І., д.е.н., професор
Нежид Ю.С., д-р філософії

*Рекомендовано до друку Науковою радою ТДВ «Інститут обліку і фінансів»
НААН (протокол № 7 від 14.11.2024 р.)*

DOI <https://doi.org/10.33146/zbcon.2024.1>

Електронна pdf-версія збірника доступна за посиланням
<http://surl.li/rghpyi>

- О 16 **Обліково-аналітичний базис управління економічною безпекою в системі сучасних ризиків та загроз:** збірник тез учасників науково-педагогічного підвищення кваліфікації (01 жовтня - 12 листопада 2024 р., м. Київ, ТДВ «Інститут обліку і фінансів» НААН, ННЦ «Інститут аграрної економіки», ГО «Федерація аудиторів, бухгалтерів та фінансистів АПК України»). Київ: ТОВ «ВІПО», 2024. 308 с.

Вміщені у збірнику тези присвячені питанням теорії, методики та організації обліково-аналітичного забезпечення управління економічною безпекою в системі сучасних ризиків та загроз; обліку і оподаткування в галузях економіки в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення України; обліково-аналітичного забезпечення сталого розвитку бізнес-суб'єктів; практичним проблемам ведення фінансового та управлінського обліку; диджитал-технологіям в обліку та звітності; аналітичному базису стратегічного менеджменту бізнес-процесів; організації та методиці аудиту тощо.

Збірник розраховано для використання в науково-практичній діяльності науково-педагогічних працівників, практикуючих бухгалтерів, аудиторів, фінансистів, податківців, державних службовців, здобувачів вищої освіти.

*Матеріали друкуються в авторській редакції мовою оригіналу.
Відповідальність за зміст матеріалів несуть автори.
При використанні наукових ідей та матеріалів цього випуску, посилання
на авторів і видання є обов'язковим.*

УДК 657

@ТДВ «Інститут обліку і фінансів», 2024
@ННЦ «Інститут аграрної економіки», 2024
@ГО «Федерація аудиторів, бухгалтерів і
фінансистів АПК України», 2024

ЗМІСТ

Жук В., Василюшин С., Нежид Ю. СУЧАСНІ ЗДОБУТКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТДВ «ІНСТИТУТ ОБЛІКУ І ФІНАНСІВ» НААН	9
Акімова Н. АУДИТ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ ЯК НЕОБХІДНА СКЛАДОВА БІЗНЕС-СЕРЕДОВИЩА	13
Андрушко Р. ОПЕРАТИВНИЙ КОНТРОЛЬ ЕЛЕКТРОННОГО ДОКУМЕНТООБІГУ ЯК ЕЛЕМЕНТ ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ІНФОРМАЦІЙНИМИ ПОТОКАМИ	16
Атамас О. СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ БІЗНЕСУ ТА НЕФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ЯК ОСНОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ АСПЕКТІВ	20
Бабіч І. РОЛЬ ДОКУМЕНТАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОДАТКОВИХ РОЗРАХУНКІВ У ПОСИЛЕННІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ	22
Багрій К. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ МАЛОГО БІЗНЕСУ	24
Бірченко Н. ЗБАЛАНСОВАНА СИСТЕМА ПОКАЗНИКІВ У СИСТЕМІ СТРАТЕГІЧНОГО ОБЛІКУ: ПІДХОДИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	28
Бірюк О. ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА ПІДПРИЄМСТВА ЯК ІНСТРУМЕНТ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ	31
Bondarchuk N. USE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE OPPORTUNITIES IN ACCOUNTING	34
Бразілій Н. ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ДЛЯ ЗАХИСТУ СИСТЕМ ОБЛІКУ І ЗВІТНОСТІ ВІД КІБЕРЗАГРОЗ	36
Васільсва Л. КЛАСИФІКАЦІЯ ОБЛІКОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ З МЕТОЮ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМСТВА	39
Васюренко Л. ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ	42
Velieva V. ACCOUNTING AND ANALYTICAL SUPPORT OF THE MANAGEMENT SYSTEM	46
Волчанська Л. ЯК БУХГАЛТЕРАМ ПІДГОТУВАТИСЯ ДО ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ	48
В'ялець О., Дащенко Г. ДІДЖИТАЛ-ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ОСНОВА УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМСТВА	51
Гавриленко В. ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА СИСТЕМИ ОБЛІКУ І ЗВІТНОСТІ БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ	54
Гнатишин Л. АЛЬТЕРНАТИВНЕ ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЛЯ АВТОМАТИЗОВАНОГО ВЕДЕННЯ ОБЛІКУ В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	58
Годнюк І. СТАН ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ТА РИЗИКИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	60

Губарик О. ПРОБЛЕМИ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ КРЕДИТОРСЬКОЮ ЗАБОРГОВАНІСТЮ В СИСТЕМІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВОМ	63
Гуменюк І., Слободян В. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ АУДИТОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ	65
Гуренко Т. ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА І ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ	68
Дроздова О. ВПЛИВ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ НА ЕКОНОМІЧНУ БЕЗПЕКУ ПІДПРИЄМСТВА	71
Дубина О. ПЕРЕХІД НА МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ: РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	73
Євдокімова М. ФІНАНСОВА БЕПЕКА ПІДПРИЄМСТВ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	75
Жидовська Н. СПОСОБИ ЗАСТОСУВАННЯ МУЛЬТИФАКТОРНОЇ АУТЕНТИФІКАЦІЇ	78
Замлинська О. ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНІ ІНСТРУМЕНТИ ТА ЇХНІЙ ВПЛИВ НА РЕГУЛЯТОРНЕ СЕРЕДОВИЩЕ Й ВІДПОВІДАЛЬНЕ ВЕДЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ АПК	80
Здирко Н., Мулик Т. ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В АУДИТІ	84
Зуб М. ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯК ЗАСІБ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМСТВ	87
Іщенко Я. ОБҐРУНТУВАННЯ ОСНОВНИХ ТЕОРЕТИЧНИХ ДЕФІНІЦІЙ ОБЛІКУ БІОЛОГІЧНИХ АКТИВІВ ОРГАНІЧНОГО ВИРОБНИЦТВА	90
Кірдіна О. ДІДЖИТАЛ-ТЕХНОЛОГІЇ В ОБЛІКУ ТА ЗВІТНОСТІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	93
Koval N. FORMATION OF MANAGEMENT STRATEGY ACCORDING TO THE DIRECTIONS OF DEVELOPMENT OF TERRITORIAL COMMUNITIES OF UKRAINE IN THE CONDITIONS OF WAR	95
Коваль О. ТРАНСФОРМАЦІЯ ПРОФЕСІЇ БУХГАЛТЕРА ПІД ВПЛИВОМ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ	98
Коваль С. МЕТОДИ ЗДІЙСНЕННЯ АУДИТУ ТОВАРНИХ ЗАПАСІВ У СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВ	100
Козаченко А. ФІНАНСОВИЙ КОНТРОЛЬ ЯК ІНСТРУМЕНТ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ	103
Кононенко Л. ВПРОВАДЖЕННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОБЛІК ТА АУДИТ: СУЧАСНИЙ СТАН, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	106
Костякова А. ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ ТА РИЗИКУ ЙОГО ДІЯЛЬНОСТІ	108

Світлана КОВАЛЬ

кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри підприємництва,
обліку та фінансів
Херсонського державного аграрно-економічного університету,
м. Кропивницький, Україна

МЕТОДИ ЗДІЙСНЕННЯ АУДИТУ ТОВАРНИХ ЗАПАСІВ У СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВ

Аудит товарів і товарних запасів є важливим інструментом забезпечення надійності фінансової звітності, що дозволяє користувачам об'єктивно оцінювати результати діяльності підприємств. Для ефективного проведення аудиту необхідно визначити його ключові елементи: об'єкт, суб'єкт, мету та функції, застосовуючи системний підхід. Слід зазначити, що вагомих внесок у розвиток теорії та методології обліку, аналізу, контролю й аудиту товарів зробили українські вчені, зокрема Бутинець Ф.Ф., Лисенко А.М, Плаксієнко В.Я., Сопко В.В та інші. Незважаючи на наукові здобутки, питання обліку, аналізу та аудиту товарних запасів потребують подальшого дослідження.

Товарні запаси підприємств є важливим елементом активів, а тому аудит товарів потребує особливого підходу, зважаючи на вид діяльності, зовнішні чинники, особливості облікової системи та внутрішнього контролю. Відтак методика аудиту товарних запасів складається з кількох основних етапів, серед яких: збір та аналіз загальної інформації про підприємство. Першочергово аудитор слід ознайомитися зі структурою та характером діяльності компанії, а також її зовнішніми і внутрішніми умовами функціонування; оцінка ризику.

Аудитор оцінює властивий ризик і ризик невідповідності внутрішнього контролю, визначаючи найуразливіші місця, де ймовірність помилок або шахрайства найвища; планування аудиторської перевірки. На основі зібраної інформації аудитор розробляє план і програму аудиту, визначає обсяг і напрями роботи; проведення перевірки. Використовуючи обрані методи і прийоми, аудитор здійснює аудит товарних запасів, аналізуючи документи, проводячи інвентаризацію, перевіряючи наявність і облік матеріальних цінностей; оцінка доказів і складання висновку. Аудитор аналізує отримані результати, робить висновки про достовірність даних та надає рекомендації щодо вдосконалення облікової системи.

Аудит, як елемент економічного контролю, не тільки виявляє недоліки, але й відкриває нові можливості для підвищення ефективності діяльності підприємства, забезпечення відповідності чинному законодавству, оптимізації використання ресурсів і підвищення якості продукції. Він базується на загальнонаукових методичних прийомах: спостереженні, аналізі, синтезі, індукції та дедукції. Індуктивний метод передбачає поступовий перехід від конкретних даних до загальних висновків, тоді як дедуктивний — від загальних положень до конкретних фактів. Індивідуальні завдання аудиторів полягають у виборі найбільш ефективних методів для досягнення поставлених цілей.

Об'єкти аудиту поділяються на кілька категорій: бухгалтерські документи, організаційна структура, ресурси підприємства, економічні процеси, договірні відносини тощо. Об'єкти аудиту можуть оцінюватися з позиції минулого, теперішнього або майбутнього. Це дозволяє аудитору аналізувати ефективність використання ресурсів, стан бухгалтерського обліку і планування, а також прогнозувати подальший розвиток підприємства.

Для кращого огляду і раціональної постановки завдань можуть використовуватися графіки, діаграми, програмне забезпечення, комп'ютерні системи. Програма аудиторської перевірки необхідна для найбільш ефективного розподілу роботи всередині аудиторської групи і для контролю за ходом аудиторської перевірки з боку керівництва аудиторської фірми. Розглянуті вище моменти стосувалися загальних питань аудиторської перевірки, які виникають при перевірці будь-якої ділянки обліку. Однак при перевірці імпортованих операцій виникає ряд специфічних питань вивчення бізнесу клієнта.

Здійснення аудиту керується важливими принципами або правилами. Вони поділяються на такі основні групи: принципи професійної етики, методологічні, правові та організаційні. До принципів професійної етики, які є обов'язковими, відносять: незалежність, об'єктивність, професіоналізм і компетентність, цілісність, конфіденційність, доброзичливість. Методологічні принципи охоплюють аудиторські докази, систему обліку, внутрішній контроль, матеріальність та оцінки ризиків. Організаційні принципи пов'язані з плануванням, документуванням процесу аудиту, звітністю, а також взаємодією аудиторів і поінформованістю клієнта. Аудитори повинні дотримуватися вимог Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» та Національних нормативів аудиту [1].

На початковій стадії аудитор укладає договір з підприємством та вивчає його специфіку. Цей етап включає аналіз організаційної структури, видів діяльності, структури капіталу, системи оплати праці та внутрішнього контролю. На основі зібраних даних аудитор розробляє план аудиту, що визначає послідовність дій, а також програму перевірки, що забезпечує контроль за ходом аудиту. Особливу увагу слід приділити використанню інформаційних технологій. Якщо є комп'ютерна система обліку, аудитору потрібно узгодити можливість використання ІТ-експерта для перевірки відповідності системи вимогам аудиту [2].

На цьому етапі аудитор здійснює перевірку фінансової звітності та операцій з товарами. Оскільки аудитор може проводити як суцільні, так і вибіркові дослідження, від його вибору залежить рівень значущості перевірки. Чим менше використовується вибірковість, тим вища точність висновків. Суттєвість у аудиті означає, що аудитор повинен звертати увагу тільки на ті моменти, які істотно впливають на достовірність звітності та фінансових рішень. Аудиторський ризик, пов'язаний з підготовкою неправильного висновку, знижується при належному плануванні та оцінці суттєвості [3].

Методика аудиту товарних запасів охоплює комплекс заходів, які забезпечують підприємству можливість виявляти недоліки, коригувати облікову політику і знижувати ризики, пов'язані з помилками та недостовірною звітністю.

Це сприяє підвищенню ефективності управління підприємством і забезпеченню його стійкого розвитку. Сьогодні підприємства активно впроваджують програмне забезпечення для обліку товарів, що слід враховувати під час аудиту. Облікову систему можна розглядати як "чорну скриньку", що дозволяє досліджувати відповідь системи на різні вхідні дані без аналізу її структури. Це знижує витрати часу та ресурсів і забезпечує ефективне тестування функціональності.

Процес аудиту товарних запасів включає аналіз даних, контроль за операціями, перевірку відповідності стандартам, оцінку внутрішнього контролю, звітність та рекомендації для підвищення ефективності управління. Аудитори повинні перевіряти документи, що підтверджують надходження та витрату товарів, забезпечуючи відповідність реальному обліку. Регулярна оцінка ефективності внутрішнього контролю допомагає виявити потенційні недоліки в облікових системах. Документування всіх етапів аудиту створює прозору базу для прийняття рішень [4].

Успішна реалізація аудиту товарних запасів допомагає підприємствам оптимізувати процеси управління та знижувати ризики, пов'язані з фінансовою звітністю. Сучасні підприємства також впроваджують автоматизовані рішення для обліку товарів, що дозволяє спростити процеси, зменшити ризик помилок і підвищити ефективність управління. Вони можуть включати інтегровані системи обліку, які забезпечують швидкий доступ до актуальної інформації про запаси та їх обробку, а також можливість ведення аналітики у реальному часі.

Застосування таких технологій суттєво змінює підходи до аудитів, оскільки аудитори повинні адаптувати свої методи до нових реалій обліку в умовах цифровізації. Це, у свою чергу, сприяє підвищенню якості фінансової звітності та впевненості в даних, що використовуються для прийняття управлінських рішень. Прогресивні технології обліку дозволяють автоматизувати багато процесів, що робить їх більш точними. Впровадження нових рішень підвищує ефективність роботи аудиторів та забезпечує вищу якість фінансової звітності.

Список використаних джерел

1. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2017 р. № 2258-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#n147> (дата звернення: 18.11.2023).

2. Коваль С.В. Організаційно-методичні засади проведення аудиту товарів та їх реалізації в аграрних підприємствах. *Таврійський науковий вісник*. Серія: Економіка: Науковий журнал. Вип. 4. Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2020. С. 169–176. DOI <https://doi.org/10.32851/2708-0366/2020.4.21>

3. Лисенко А.М., Акімов С.С. Аудиторські послуги у контексті виникнення загроз незалежності аудиту. *Держава та регіони*. Серія: Економіка та підприємництво. 2022. № 3 (126). С. 67–72. URL: <https://doi.org/10.32782/1814-1161/2022-3-10>

4. Плаксієнко В.Я., Верига Ю.А. Облік, оподаткування та аудит. навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2019. 509 с.

Науково-практичне видання

ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНИЙ БАЗИС УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ В СИСТЕМІ СУЧАСНИХ РИЗИКІВ ТА ЗАГРОЗ

**Збірник тез учасників науково-педагогічного
підвищення кваліфікації**

(01 жовтня – 12 листопада 2024 р., м. Київ)

Видано в авторській редакції

Комп'ютерний набір та верстка: *Василішин С.І.*

Технічний редактор: *Нежид Ю.С.*

Відповідальний за випуск: *Василішин С.І.*

Підп. до друку 14.11.2024. Формат 60*84^{1/16}. Папір офсетний.

Гарнітура Times New Roman. Цифровий друк.

Ум. друк. арк. 18,0. Тираж 150 пр.

Видавець:

ТОВ «ВІПО»

03127, Київ, вул. Героїв Оборони, 10

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру
видавців, виготовників і розповсюджувачів видавничої продукції

ДК 4171 від 10.10.2011 р.
